

**CATALÀ I CASTELLÀ
SÓN MÚTUAMENT
"COMPRENSIBLES"**

Josep Maria Aymà
Aubeyzon

Sociolingüista

De set en set

Jaume
Oliveras

L'ús del castellà en l'Estat català

els darrers mesos s'han manifestat diverses opinions sobre l'ús o reconeixement que hauria/podria tenir el castellà en un Estat català. Sóc dels qui creuen que és millor no precisar més enllà de declarar el català com la llengua de Catalunya, a tots els efectes, i que l'autoritat desenvoluparà una política lingüística tant territorialitzada com sectorialitzada que satisfaci els ciutadans/es. I això per un argument bàsic: és millor aplicar un criteri funcional que no un de principis o drets. Aquest criteri funcional encaixa tant amb el tarannà d'aquí com amb el dels qui han vingut.

PRECISO: CATALÀ I CASTELLÀ escrits en llenguatge formal són molt semblants, a diferència del literari i del col·loquial. És estúpid portar el bilingüisme formal fins a les últimes conseqüències perquè és titllar d'estúpid qui no ha entès la primera "versió". Per tant, crec que amb una sola llengua, en aquest ús, n'hi ha prou. Lògicament, la del país. Per aquí no hi ha cap problema funcional. Per això cal no comparar-nos amb altres estats: l'estonià i el rus no tenen res a veure, ni el suec i el finès, ni el flamenc i el francès, ni el francès i l'anglès. En tots aquests casos, i més, sí que els cal precisar quines llengües són oficials, on i a quins efectes (que són els problemes que ens podrien sorgir si consideréssim català i castellà com mútuament incomprendibles). Però català i castellà són mútuament "comprendibles". És que el concepte de "llengua comprensible" és defensable? Sí. Per exemple, a la normativa, tan realista i pràctica (no hi ha altra solució) que s'aplica a l'etiquetatge europeu, i en altres sectors. El català és "llengua comprensible" per a qualsevol que sàpiga castellà o fins i tot una altra llengua romànica. Altra cosa és que ens convingui mantenir el castellà com a capital humana, cultural i històrica, per a la qual cosa caldrà aplicar-li una política desenvolupada amb criteris tant territorials (com bé ha dit al-

GUILLEM CIFRÉ

gú, no és el mateix Solsona que Mollet) com sectorials (tampoc és el mateix una universitat que la informació de serveis socials). Situat el castellà, al-

El català és "llengua comprensible" per a qualsevol que sàpiga castellà o fins i tot una altra llengua romànica

gunes llengües parlades per milers d'immigrants haurien de ser tingudes en compte per facilitar-los la comunicació en serveis com els hospitals, etcètera, però tampoc com un dret (de la mateixa manera que no en tinc a ser atès en català a Madrid, per catalans que hi hagi). Finalment, un país amb forta vocació internacional (i també en atenció al turisme) hauria d'enter-

rar l'actual *multilingüisme* català-castellà-anglès perquè en la pràctica és la mateixa repetició català-castellà amb la inclusió de l'anglès, en trista representació de l'única dimensió multilingüística. Amb els JJOO havia florit un multilingüisme notable amb anglès, alemany, francès, rus, japonès i més llengües. Però va desaparèixer en benefici del model esmentat (sembla que sorgit des de l'àrea del transport públic) que, ves per on, ha estat aplicat arreu, sense adonar-nos que ens empobriem i deixàvem de ser amables als visitants que només veuen l'anglès i dues llengües aparentment iguals.

TOT AIXÒ SERIA possible sense haver d'aplicar normes que obliguessin a saber determinades llengües, imposició sobrera perquè la mateixa societat s'encarrega de regular-les, per una banda, i per una altra l'estat en podrà regular l'ús per a certes situacions (en l'ensenyament és evident que s'hauria d'imposar, aquí sí, el multilingüisme). Però encara que la independència afavoriria l'ús del català en general, per sobre de tot continuaria sent imprescindible que el parléssim per sistema amb tots els qui viuen aquí per assegurar-ne el futur més enllà del que determinessin les normatives com, en definitiva, caldria que féssim ara.

Resposta

Sí i Sí. No crec equivocar-me si escric que una part important del poble de Catalunya fa molt temps que sap quina és la resposta, fins i tot sense saber quina seria la pregunta. Però també és veritat que la pròpia impaciència feia dubtar de la capacitat dels nostres polítics per consensuar la pregunta. Molts, i jo m'hi incloc, teníem una resposta sense pregunta i estàvem disposats a esperar les campanades de Cap d'Any sense perdre la il·lusió del somni fet realitat.

Sí i Sí. La fotografia s'ho valia i la resposta s'ha enriquit amb l'ampli acord del catalanisme polític, al qual només hi faltaria afegir el grup de desconcertats militants del PSC que encara resten al PSOE de Catalunya. L'acord unitari té la virtut d'haver-se cuinat en un procés ràpid i silenciós on tots el grups han fet alguna renúncia, i una vegada consensuat, ha esdevingut una reso-

Hi ha feina a fer però el procés va endavant

lució comuna. Beneïda pregunta que ens permet fer efectiva la nostra resposta.

Sí i Sí. Talment els partits sobiranistes no han defraudat la voluntat, que sembla majoritària, del poble català i han optat per ser fidels a la pròpia trajectòria històrica i a l'exigència dels nous temps, marcant una de les dates més importants en la crònica del catalanisme. El 12 de desembre ha demostrat clarament que el bloc de l'acord, que va des dels democristians fins als neocomunistes, és capaç de fer alta política, mentre els unionistes es mostren tancats en la raó del no-res. Ara, la resposta és molt més nítida.

Sí i Sí. Fins la tria del 9 de novembre és encertada i no sembla gens casual que coincideixi amb la jornada que commemorarà el vint-i-cinquè aniversari de la caiguda del mur berlinès, amb tota la simbologia que aquest fet comporta. Ep! i tot està per fer, i encara caldrà veure en quines condicions s'arriba a aquest full del calendari. Hi ha feina a fer i un joc a moltes bandes, però el procés va endavant i sembla imparabile. Per la resta, la societat civil sap el que vol i intueix que ara li toca estar al costat d'aquells polítics que la representen.

EN
SÍ SÍ

Jordi
Soler

